

Utveckla ditt skogsbruk -Hybridlärk

För att utveckla ditt skogsbruk finns ett stort antal möjligheter och verktyg. Ett av dem är användning av exotiska trädslag, vilket kan ge ökad ekonomiskt tillväxt och en större riskspridning. Här går vi igenom Hybridlärk ur ett investeringsperspektiv.

Lärk som exotiskt trädslag

För skogsodling i Sverige finns det främst fyra aktuella arter; Sibirisk (L. Sibirica), Japansk (L. kaempferi), Europeisk (L. decidua) och Hybridlärk (Larix x eurolepis) vilket är en korsning mellan de två sistnämnda. Ovanstående arter, utom Sibirisk lärk, räknas som exotiska trädslag. Det innebär bl.a. att skogsodling på över 0,5 ha skall anmälas till skogsstyrelsen. Vid certifiering enligt FSC begränsas därtill arealen skog som får återbeskogas med exotiska trädslag, brukligen till 5 % av arealen.

Ståndortskrav

Hybridlärken trivs generellt på bördiga friska väl-dränerade jordar med rörligt markvatten. Den kan odlas i södra och mellersta delarna av landet. För en mer utförlig genomgång av ståndortskrav hänvisas till *Vidare läsning* i slutet av artikeln.

Högre avkastning-högre risk?

Det är svårt att generellt anse Hybridlärk som en högre risk i jämförelse med tall och gran. Hybridlärken erbjuder snarare en annan riskfördelning. Dock så är etableringskostnaderna betydligt högre och på så vis riskeras mer insatt kapital. Bristen på lokal kunskap av tidigare odling är begränsade vilket medför en högre risk vid val av etableringsplats. Dess stormfasthet framhävs som god, särskilt i äldre bestånd och i jämförelse med gran. Viltbegärligheten anses som negativt, dock växer lärk snabbt ur beteshöjd för vårt vilt. Tillväxten är Hybridlär-

kens största kompensation för risken. Slutavverkningsålder kan uppnås redan vid drygt halva omloppstiden i jämförelse med gran.

Dock innebär den snabba tillväxten en risk i sig. Den kräver ständig uppmärksamhet. Hybridlärk bör nämligen skötas utan hänsyn till rådande virkespriser. Negligering innebär snabbt en avstannad dimensionsutveckling- och det går fort. Första gallringen infinner sig inte sällan redan vid 15 års ålder, den andra vid 20. Och sköts inte Hybridlärken faller kalkylen snabbt.

Resistens mot rotröten en seglivad lögn

Lärk i allmän mening har ibland framhållit som ett gott alternativ för trädslagsbyte från rötdrabbad granskog. Förmodligen eftersom virket anses vara rötbeständigt. Det skulle i så fall minska risken för odling av trädslaget. Rötbeständigt virke är inte densamma som beständig mot rotröta. Hybridlärk är tvärt om mycket känslig för rotröta, och vid risk för svåra rötskador är hybridlärken inte ett rimligt alternativ. Läs mer i *Vidare läsning* om ett försök där 70 % av de utgallrade stammarna var rötskadade redan vid 20 års ålder.

Konventionell virkesmarknad saknas

Virkesmarknaden för lärk, oavsett art, är i Sverige allttjämt i sin linda. Sett ur ett nationellt perspektiv är andelen lärk i våra skogar försvinnande liten. Det saknas därför en konventionell virkesmarknad, men det finns mindre aktörer som köper lärktimmer för sågning eller export. Det gör prissättningen på lärktimmer mer beroende av fall till fall, och affärer med lärktimmer kräver förmodligen lite mer av säljaren. Lärk välkomnas inte heller av massaindustrin även om små mängder tolereras i vissa fall. För gallringsvirke är därför alternativet energived.

Kenny Svahn

2017-01-15

kontakt@kennysvahn.se

Prova först-satsa sen

Exotiska trädslag tenderar att bli något av ett litet roligt försök, och sen blir det inget mer. Även om resultatet visar sig lovande.

Gör gärna ett försök innan du satsar stort på Hybridlärken, men våga satsa sen. Se över hur förutsättningarna ser ut på fastigheten och om det finns lite större arealer där odling av lärk är möjlig. När försöket kommer en bit på vägen kan justeringar göras och därefter anläggning av större bestånd. Det krävs nämligen större bestånd för att på allvar se effekten av Hybridlärkens snabba tillväxt, kunna samordna skötseln och finna avsättning för timret. Då får du också se resultatet i plånboken.

Vidare läsning

Rotröta drabbar inte bara gran (1995)

Rapport från SLU

<https://www.slu.se/globalassets/ew/ew-centrala/forskn/popvet-dok/faktaskog/faktaskog95/4s95-12.pdf>

Hybridlärk – ett bra komplement till gran i södra Sverige

Rapport från Skogforsk (2005)

<http://www.skogforsk.se/contentassets/67e6758b133e4942a5f219ace0aeaec/resultat-16-2005-laguppl.pdf>

Kenny Svahn

2017-01-15

kontakt@kennysvahn.se